

Četiri dana na Kučkim planinama od 10.-13.jula 2010. god.

- Tekst i fotografije Dobrica Dabović -

Zimus, u februaru, bili smo dva dana u delu ovog masiva; impresionirao nas je i još tada sam obećao sebi da ga moram doživeti i u letnjem izdanju. Skupili smo se nas četvoro i krenuli u petak uveče autom ka Crnoj Gori. Plan je bio da postavimo šatore kraj Bukumirskog jezera i odatle obilazimo okolne vrhove. Nismo bili potpuno sigurni da li ćemo uspeti kolima da stignemo do samog jezera, ali uz malo pažljive i lagane vožnje po makadamu nekoliko kilometara pre Mokrog, a od Mokrog novim asfaltom skoro do jezera, naše strepnje da ćemo morati da prtime velike rančeve su brzo zaboravljene.

Ošacovali smo dobro mesto kraj jezera (oko 1500 mnv), parkirali auto, uzeli male rančeve i po lepom vremenu krenuli ka Toraču. Uz put smo, nekih pola kilometra od jezera iznad katuna Jezero pronašli izvor (s obzirom da ga kraj samor Bukumirskog jezera nema) i krenuli markiranom stazom koja vodi preko porušenog katuna Torač, ka najvišem vrhu Torača (1875 mnv).

Pasjak sa puta za Torač

Obeleženu stazu, koja je zapravo markacija za Crnogorsku transverzalu (CT1) napuštamo negde kod ostataka nekadašnjeg katuna te se penjemo na obližnji najviši vrh strmom travnatom padinom. Sa Torača se kao na dlanu vidi putanja našeg daljeg današnjeg uživanja – prekoptni Maglič a do njega dolina koja se od Mokrog nastavlja ka Širokaru i dalje ka Rikavačkom jezeru. Spuštamo se grebenom Torača, ka makadamskom putu koji preseca dolinu i vodi ka granici između Crne Gore i Albanije, te prolazeći delom masiva severnih Prokletija dolinom Vermoši ponovo prelazi granicu te preko Grnčara vodi ka Gusinju. Plan nam je da predjemo dolinu i na najlakši način izadjemo na greben Magliča, te posle lagano ka vrhu. Pri spuštanju nailazimo na usamljeni katun, gde ne uspevamo da izbegnemo gostoprimstvo te bivamo usluženi sirom, kiselim mlekom, sokom i rakijom. Ovo bi nam prijalo u svim okolnostima, a u situaciji vrelog letnjeg dana, ta priyatnost višestruko dobija na značaju. Blagim travnatim padinama izlazimo na greben, sa kojeg se pruža odličan pogled na pomenutu dolinu Vermoši tj. dolinu Grnčara, na istoku. Uskoro smo na najvišem Magliču (2140 mnv) – na severu dominiraju Komovi, sa tamnim oblacima koji su se zalepili za najviše vrhove. Spuštamo se pored katuna Bušat ka Mokrom, a zatim preko prevoja Djebeza dolazimo do kampa na Bukumirskom jezeru, gde na mekanoj travi postavljamo šatore.

U nedelju smo krenuli ka najvišim vrhovima ovog masiva. Krenuli smo prema jugu i uskoro na veliku radost, nailazimo na odličnu i svežu markaciju, koja kako je navedeno vodi ka najvišem vrhu masiva – Surdupu. I staza je dobra – imajući u vidu konfiguraciju terena – mnogobrojne stenovite glavice, sa vrtačama, škrapama, siparima kroz koje staza neprestano vijuga postepeno dobijajući na visini. Pasjak, Surdup i Štitan iz ove severne perspektive izgledaju neosvojivo?!

Levo Štitan desno Surdup sa Pasjaka

Dolazimo u podnožje Pasjaka, tehnički najstroženijeg vrha u ovom masivu koji se planinarski penje. Strmim grebenom Pasjaka uz povećan oprez, strmom travom, a uglavnom stenom sa odličnim hvatovima, i jednim eksponiranim detaljem, stižemo na vrh Pasjak 2051 mnv, odakle nam se dolina oko Bukumirskog jezera pogledom otvorila kao na dlanu. Još pažljivije se spuštamo i ponovo ulazimo u markiranu stazu koja prvo vodi na Štitan (2172 mnv), a zatim i na najviši Surdup (2184 mnv). Kada im prilazite sa južne strane, mnogo su pitomiji nego što to njihove severne strane nagoveštavaju. Impresivan je masiv Prokletija na istoku, sa neverovatno mnogo snega za ovo doba godine. Na Surdupu malo analiziramo kartu, te uvidevši da bez većeg gubitka visine ne bi mogli da napravimo kružnu turu i pored Veljeg vrha se vratimo u kamp, odlučujemo da se vratimo istim putem. Hodamo lagano, kao i prethodnog dana, uživamo... Današnje hodanje je trajalo skoro 12 sati, ali uopšte nismo bili umorni.

Pasjak sa juga

Silazak sa Pasjaka

Trećeg dana idemo autom oko 8 km putem ka Podgorici; put je nedavno asfaltiran. Stižemo do katuna Kastrat (1500 mnv), odakle planiramo da penjemo Šila Velju (2129 mnv), vrh u zapadnim delovima ovog masiva. Opet, prijatno smo iznenadjeni, jer već tu od asflata počinje sveža markacija koja vodi na naš današnji cilj. Markacija dobija na značaju, s obzirom da prvi kilometri vode kroz šumu preko veoma razudjenog i orijentacijski veoma komplikovanog terena, koji nas je podsećao na Malo i Veliko Streševo na Maganiku. Nakon sat ipo hoda izlazimo na greben, te grebenom uz manja ili veća spuštanja preko Šila Male, nakon 3 sata i 15 minuta hoda izlazimo na najviši vrh. Treći dan provodimo na ovom prostoru i gledamo planinu iz treće perspektive, a svi dani su bili različiti u pogledu konfiguracije terena, što daje posebnu draž ovom našem izletu. Odlučujemo se da grebenom odemo i do najbližeg vrha Vilujar (2096 mnv) – prvo se spuštamo nekih 120 visinskih metara, pa onda po razudjenom grebenu u kome je moguće da se izabere pogrešan put, pa se malo i luta, za oko pola sata stižemo na ovaj vrh (mi nismo lutali u usponu ka vrhu, ali u silasku opuštano jesmo). Gledamo greben u nastavku ka Žijevu (2131 mnv), izleda mnogo blaži i prohodniji, ali se odlučujemo da se vratimo istim putem do Kastrata – to ćemo neki drugi put. Pet minuta pre dolaska do automobila zatiče nas pljusak (jedini loš vremenski trenutak ove akcije), ali nam on donosi ne nevolju, već osveženje, a nekima i tuširanje.

Četvrti dan smo uglavnom izdvojili za brčkanje u Rikavačkom jezeru i povratak za Srbiju. Ujutru smo se spakovali i kolima krenuli ka prevoju Širokar (1790 mnv); parkirali smo kola u blizini prevoja kod katuna Ljakovića, te se spustili kolskim putem do Rikavačkog jezera (1313 mnv).

Kod katuna Ljakovića

Čiste planinske vode ovog jezera umetnute se u jedno od najlepših okruženja na ovim prostorima. U blizini jezera postoje i nemalobrojne vikendice, ali one ne ugrožavaju čistotu i lepotu ovog prostora. Oko dva sata uživamo brčajući se u jezeru, dok iznad jezera, južno, na oko 3 sata hoda tj. uspona dominira vrh Vila (2093 mnv), koju ćemo nekom drugom prilikom ispenjati.

Rikavačko jezero i Vila

Pešice do auta, a onda povratak kućama. Eto, pogodilo se, u jednoj godini sam imao odlično vreme i odlične uspone i u zimskoj i u letnjoj varijanti jedne planine. Neprocenjivo ;-))